

Vainajan omaisille

Lämmin osanotto suruunne.

Käytännön toimenpiteitä varten annamme
tueksenne seuraavia tietoja.

Hyvä omainen

Läheisen ihmisen kuolema nostattaa monenlaisia tunteita. Teillä on mahdollisuus keskustella kuolemaan liittyvistä asioista omaistanne hoitaneen lääkärin, hoitajan tai sairaalamme sosiaalityöntekijän ja sairaalapastorin kanssa.

Kuolemantapaukseen liittyvien käytännön asioiden hoito on yhtenä kanavana surutyölle, auttamassa vaikean ajan yli.

Vainajan hyvästely

Omaiset voivat viettää hetken vainajan luona heti kuoleman tapahduttua.

Jos sairaalan tai hoitoyksikön yhteydessä on kappeli, vainaja voidaan hyvästellä myös sairaalan/hoitoyksikön kappelissa, joko samalla hetkellä, kun hautaustoimisto saapuu noutamaan häntä tai muuna erikseen sovittuna ajankohtana. Muulloin tapahtuvasta hyvästelystä sovitaan läheistänne hoitaneen osaston/hoitoyksikön kanssa seuraavasti:

Sairaala Novassa kuollut tai kuoleman jälkeen sairaala Novaan siirretty vainaja

Vainajan hyvästelyä varten varataan aina etukäteen aika maanantaista perjantaihin klo 9 - 14 väliselle ajalle, p. 014 269 1453. Omaisten toivotaan sopivan etukäteen yhdessä kaikille sopivasta ajankohdasta. Sairaalapastori on pyydettyäessä tukenanne surussa vainajaa hyvästeltäessä. Häneen saatte yhteyden numerosta 040 5141195.

Muissa hoitoyksiköissä kuollut

Vainaja on _____

Vainajan hyvästelyä varten varataan etukäteen aika numerosta _____

Sairaalapastori on pyydettyäessä tukenanne surussa vainajaa hyvästeltäessä.

Häneen saatte yhteyden numerosta _____

Jäähyväishetken jälkeen vainaja jää sairaalaan odottamaan arkkuun laittamista. Omaiset sopivat valitsemansa hautaustoimiston kanssa vainajan noutamisesta. Omaiset voivat myös osallistua vainajan noutamiseen ja arkkuun laittamiseen. Vainajalle voidaan pukea omat vaatteet ja arkkuun voidaan laittaa mukaan esimerkiksi kirje, valokuva, lasten piirustuksia tai kukkia.

Hautauslupa ja kuolintodistus

Hautausjärjestelyt voitte aloittaa jo ennen hautausluvan saamista.

Hautauslupa, kirjoitetaan parin päivän sisällä kuolemasta, kun kuolinsyy on ilmeinen, eikä lisäselvityksiä tarvita. Sen kirjoittaa osaston/hoitoyksikön lääkäri. Hautauslupa voidaan sovitusti joko postittaa omaiselle tai omainen voi noutaa sen osastolta/hoitoyksiköstä. Tämän jälkeen omainen toimittaa hautausluvan vainajan asuinpaikkakunnan kirkkoherranvirastoon. Kirkkoherranvirastosta varataan siunausaika, pappi, kanttori, hautapaikka ja halutessa srk:n tilat muistotilaisuutta varten.

Joskus kuolinsyy selvittämiseksi vainajalle on tehtävä lääketieteellinen tai oikeuslääketieteellinen ruumiinavaus. Lääkäri on yhteydessä lähiomaiseen, mikäli tarvitaan lääketieteellinen ruumiinavaus. Mikäli tarvitaan oikeuslääketieteellinen ruumiinavaus, yhteyttä omaisiin ottaa poliisi. Näissä tilanteissa hautausluvan saaminen kestää pidempään. Hautauslupa saapuu obduktion henkilökunnalle ja sitä voi tiedustella numerosta p. 014 269 1453.

Kuolinsyy ollessa heti selvillä **kuolintodistuksen** laatii vainajaa hoitanut lääkäri. Tiedustelut koskien hautauslupaa tai kuolintodistusta osoitetaan ensisijaisesti vainajaa hoitaneelle taholle.

Kuolintodistuksesta selviää vainajan kuolinsyy. Kuolintodistusta ei tarvita viranomaisten kanssa asioitaessa. Virasto- ja pankkiasioita voitte hoitaa rekisteriviranomaiselta (Digi- ja väestötietovirasto, seurakunta) saatavalla virkatodistuksella.

Sairaala lähettää vainajan kuolintodistuksen siihen Terveiden ja Hyvinvoinnin laitoksen (THL) oikeuslääkintäyksikköön, jonka alueella vainajan kotikunta sijaitsee. THL lähettää todistuksen edelleen Tilastokeskukseen. Tieto kuolemasta lähetetään virkateitse Digi- ja väestötietovirastoon kirjattavaksi väestötietojärjestelmään, josta tieto välittyy esim. seurakuntaan, Kelan toimistoon, useimpiin pankkeihin jne.

Omainen voi halutessaan saada kopion kuolintodistuksesta. Kopio pyydetään hoitaneelta lääkäriltä. Mikäli myöhemmin tarvitsette kuolintodistuksesta kuolinsyyllä varustettuja lisäkappaleita, voitte tilata niitä Tilastokeskuksesta joko sähköisellä lomakkeella, sähköpostilla tai postitse.

Tilausohjeet: <https://stat.fi/fi/palvelut/kirjasto-ja-arkistopalvelut/kuolintodistusarkisto/kuolintodistuksen-pyytaminen>

Vainajan noutaminen

Vainajan noudon järjestäminen yhteistyössä hautaus toimiston kanssa on omaisten vastuulla. Hautaus toimistot ovat apuna noutoon liittyvissä käytännön järjestelyissä.

Sairaala Novassa kuollut tai kuoleman jälkeen sairaala Novaan siirretty vainaja

Vainaja noudetaan sairaalan kappelista arkisin klo 9–14 välisenä aikana. Muulloin tapahtuvasta noutamisesta sovitaan etukäteen obduktiopreparaattorin kanssa, p. 014 269 1453. Noutamisen yhteydessä Teillä on mahdollisuus hyvästellä läheisenne. Sairaalapastoriin saatte yhteyden numerosta 040 5141195. Hautaan siunaamiseen liittyvissä asioissa voitte olla yhteydessä Jyväskylän seurakunnan seurakuntatoimiston hautauspalveluun 040 1623982.

Muissa hoitoyksiköissä kuollut

Vainaja noudetaan _____.

Noutamisen yhteydessä Teillä on mahdollisuus hyvästellä läheisenne.

Sairaalapastoriin saatte yhteyden numerosta _____.

Kappelin sijainti

Sairaala Novan kappeli ja obduktiotilat sijaitsevat Kukkumäentien varrella sairaalan alimmassa kerroksessa. Alueelle ohjaa opastekyltti ja kappelille on oma sisäänkäynti sisäpihan katoksen alta. Vainajan läheisille löytyy muutama maksuton pysäköintipaikka kappelin edustalta. Pysäköintiluvat saatte obduktion henkilökunnalta.

Muiden hoitoyksiköiden kappelin sijainnista teille kertovat omaistanne hoitaneen hoitoyksikön henkilökunta.

Kuolemansyyn selvittäminen

Kuolemansyyn selvittämiseksi tehdään tarvittaessa ruumiinavaus.

Lääketieteellinen ruumiinavaus

Lääketieteellistä ruumiinavausta varten kysytään lupa lähiomaiselta. Kuolinpaikasta riippuen voitte tiedustella ruumiinavauksen ajankohtaa ja myöhemmin sen tuloksia joko Sairaala Novan vuodeosastolta tai poliklinikalta. Jos omaisenne on kuollut muussa hoitoyksikössä, tiedustelut kohdennetaan sinne.

Avasajankohtaa voitte tiedustella myös obduktion henkilökunnalta p. 014 269 1453, arkisin klo 9–14 välisenä aikana.

Oikeuslääketieteellinen ruumiinavaus

Oikeuslääketieteellinen ruumiinavaus tehdään niissä tapauksissa, jotka on mainittu laissa kuolemansyyn selvittämisestä. Oikeuslääketieteellistä avausta varten ei tarvita ruumiinavauslupaa, sen määrää poliisi. Ennen ruumiinavausta poliisi ottaa yhteyttä omaisiin tapausta tutkiessaan.

Oikeuslääketieteellisen ruumiinavauksen ajankohtaa voitte tiedustella asiaa hoitavalta poliisiviranomaiselta.

Oikeuslääketieteellisen ruumiinavauksen jälkeen oikeuslääkäri kirjoittaa omaisille annettavan ”Lupa hautaamiseen” – lomakkeen. Hautausluvan saatte obduktion henkilökunnalta, kun vainaja on palautunut tai vainajaa noutaessanne.

Kuolemansyyn selvityksen valmistuttua poliisi lähettää kopion lausunnosta vainajan lähimmälle omaiselle.

Vainajan tavarat

Vainajan tavarat ja arvoesineet saatte kuolinpaikan mukaan: osastolta, poliklinikalta tai läheistänne hoitaneesta hoitoyksiköstä.

Mikäli läheisenne on kuolemaa ennen ollut pidempiaikaisessa hoidossa hyvinvointialueemme hoitoyksikössä:

- Käteisvarat luovutetaan lähiomaiseksi nimetylle henkilölle kuittausta vastaan. Mikäli vainajalla on ollut edunvalvoja, omaiset ottavat yhteyttä edunvalvojaan.
- Vainajan lääkkeet hävitetään hoitoyksikössä. Lääkkeitä ei saa luovuttaa omaisille.
- Lainassa olevat apuvälineet palautetaan hoitoyksikön toimesta.

Hoitomaksut

Läheisenne hoidosta sairaalassa/muussa hoitoyksikössä kertyneistä kustannuksista lähetetään lasku vainajan kotiosoitteeseen.

Taloudellinen tuki vainajan omaisille

Perhe-eläke

Leski ja alle 18-vuotiaat (sekä 18–20-vuotiaat opiskelevat lapset) saavat työeläkelain mukaisen tai yleisen perhe-eläkkeen. Sitä haetaan Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistosta. Kansaneläkelaitoksen toimistossa opastetaan eläkehakemuksen teossa. Myös sotilasvamma-, tapaturmavakuutus- ja liikennevakuutuslain perusteella voidaan maksaa omaisille eläkettä.

Työntekijän ryhmähenkivakuutus

Työnantajat ovat pääsääntöisesti kustantaneet työntekijöilleen ryhmähenkivakuutuksen, asiaa voitte tiedustella vainajan työnantajalta.

Yksityinen henkivakuutus

Mikäli vainajalla on oma henkivakuutus, tulee vakuutusyhtiölle toimittaa jäljennös kuolintodistuksesta, vakuutuskirjasta ja virkatodistus.

Hautausavustus

Vakuutusyhtiöt sekä työnantajan, järjestöjen tai yhdistysten kassat saattavat maksaa hautausavustusta. Asiassa voi kysymyksin lähestyä ko. tahoja.

Hautauskulut maksetaan ensisijaisesti vainajan varoista ja vainajan tililtä. Varattoman vainajan hautaukseen voi hakea avustusta sosiaalitoimesta.

Hautaustoimiston palvelut

Hautaustoimistot neuvovat kaikissa hautajaisiin liittyvissä käytännön järjestelyissä.

Helpoin tapa hautajaisten järjestämiselle on ottaa yhteys valitsemaanne hautaustoimistoon, joka luotettavasti ja asiantuntevasti ryhtyy hoitamaan hautaukseen liittyviä asioita.

Perunkirjoitus

Perunkirjoitus on ilmoitus vainajan perillisistä, varoista ja veloista.

Perunkirjoitus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa vainajan kuolinpäivästä. Sitä varten tarvitaan sukuselvitys vainajasta syntymästä kuolemaan saakka sekä virkatodistukset kuolinpesän osakkaista.

Perunkirjoitus jätetään verotoimistoon perintöveron määräämistä varten kuukauden kuluessa perunkirjoitustilaisuudesta. Perunkirjoituksessa on varmintä käyttää lakia tuntevia asiantuntijoita.

Akuutti kriisiapu 24H

Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja kriisipäivystys p. 014 266 0149

Kriisikeskus Mobile p. 044 788 8470

Matarankatu 2, D-ovi

avoinna: arkisin ma-to klo 8–20 ja pe 8–17

MIELI ry:n valtakunnallinen kriisipuhelin p. 09 2525 0111

- päivystys myös ruotsiksi, arabiaksi, englanniksi, ukrainaksi ja venäjäksi

Kirkon keskusteluapu p.0400 221 180

Surun aikana voitte ottaa yhteyttä

Sairaala Novan päivystävä sairaalapappi p. 040 514 1195

Palveleva puhelin p. 0101 90071

Oman alueen

- sosiaali- ja terveyskeskukseen
- seurakuntaan
- mielenterveystoimistoon
- perheneuvolaan

Käytännön asioiden muistilista

Läheisen kuoleman jälkeen omaisille tulee hoidettavaksi monia käytännön asioita. Tällaisia ovat hautaamisen lisäksi esimerkiksi taloudelliset ja oikeudelliset asiat.

Suomi.fi -verkkosivuille on koottu muistilistoja, asioita ja yhteystietoja asioiden hoitamisen helpottamiseksi. Sivusto löytyy hakukoneilla otsikolla *Läheisen kuolema*.

Esimerkiksi viranomaiset, kunnat, pankit, vakuutus- ja työeläkelaitokset ja seurakunnat näkevät tiedon kuolemasta suoraan väestötietojärjestelmästä. Usein asioita kuitenkin helpottaa, jos omaiset ovat näihin tahoihin itse yhteydessä.

Voit itse ilmoittaa läheisesi kuolemasta esimerkiksi seuraaville tahoille:

- työnantaja tai oppilaitos, koulu tai varhaiskasvatuspaikka
- taloyhtiön isännöitsijä, vuokranantaja
- puhelin- ja tietoliikenneyritykset, sähkölaitos, lehtitalot
- posti, jos siirrät postit kuolinpesän osoitteeseen
- yhdistykset, joissa vainaja oli jäsenenä
- muut yritykset, joissa vainajalla oli asiakassuhde.

Pyri perumaan myös

- vainajalle varatut lääkäriajat ja muut sovitut tapaamiset
- vainajan matkat ja tiedustele lippujen myyjältä niiden peruutusehtoja ja varausmaksujen palautuksia
- vainajan lehtitilaukset.

Hoida vainajan pankkiasioita: vainajalle tulleet laskut maksetaan lähtökohtaisesti hänen pankkitililtään. Ennen perunkirjoitusta vainajan tililtä voi maksaa vainajan hautajaisiin ja perunkirjoitukseen liittyviä laskuja, sairaalalaskuja, elinaikaan liittyviä laskuja, kuten esimerkiksi vuokra, yhtiövastike sähkö- ja puhelinlaskuja. Tällaisia laskuja voi toimittaa pankkiin maksettavaksi kuka tahansa kuolinpesän osakas. Osa pankeista vaatii tätä varten vainajan sukuselvityksen.

Jos vainajalla ei ole omaisia tai ystäviä, jotka pystyisivät tai haluaisivat järjestää vainajan asioita, siirtyy vastuu asioiden hoitamisesta vainajan kotikunnalle.